19/03/2024

Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός: Η σάρκα υπήρξε όργανο της θεότητος του Χριστού

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

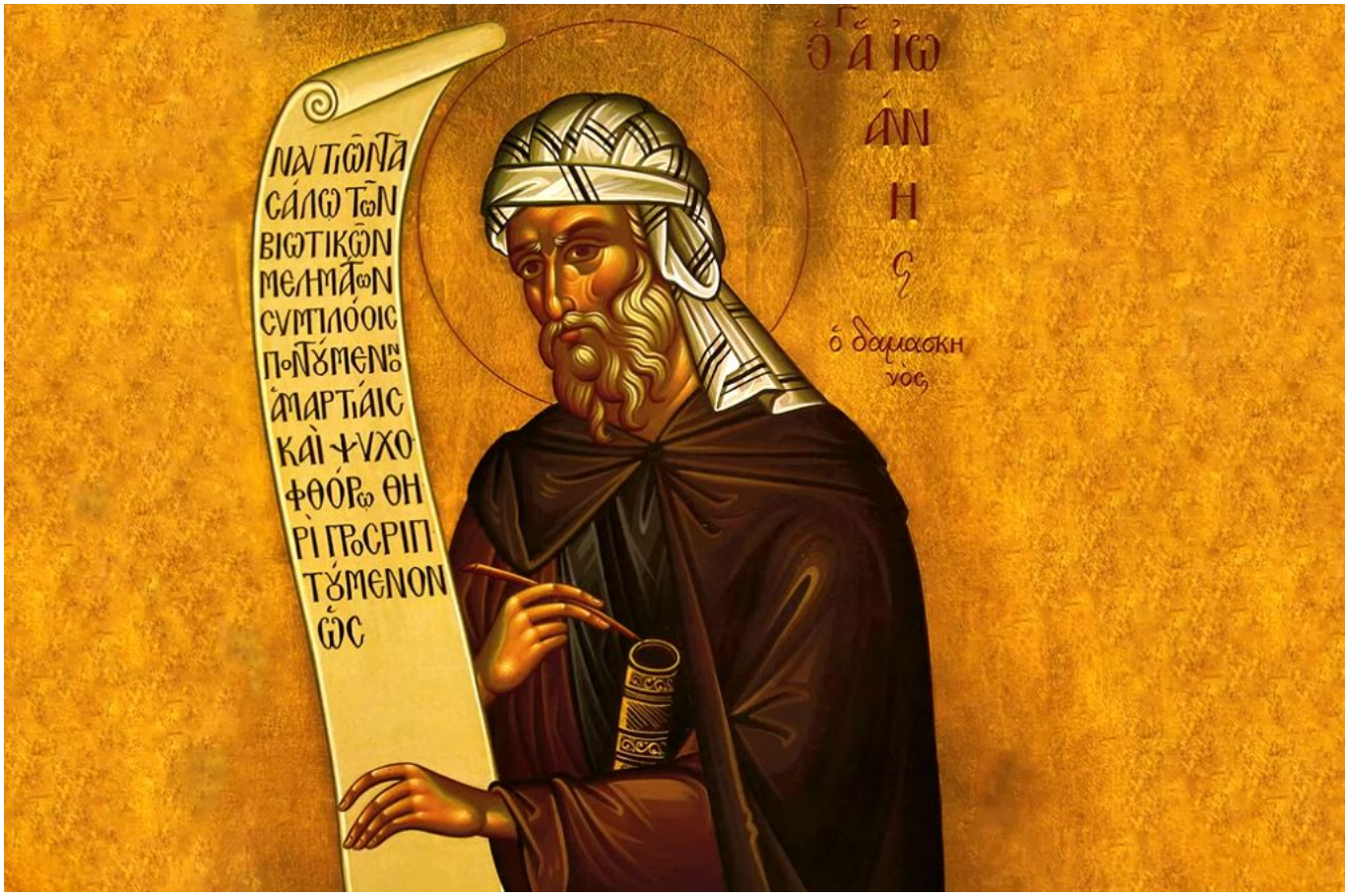

Αγίου Ιωάννου Δαμασκηνού
Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου πίστεως

Απόδοση στην νέα ελληνική
Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Πάπαρης (νυν Μητροπολίτης Δράμας)

Συνέχεια από εδώ: http://www.pemptousia.gr/?p=394849

Η θεότητα, λοιπόν, μεταδίδει στο σώμα από τη δική της δόξα, ενώ η ίδια παραμένει αμέτοχη στα πάθη της σάρκας. Διότι δεν συνέβαινε, όπως η θεότητα του Λόγου ενεργούσε με τη σάρκα, έτσι και η σάρκα του να πάσχει μαζί με τη θεότητά του· διότι η σάρκα υπήρξε όργανο της θεότητός του.

Παρόλο, λοιπόν, που από την αρχή της συλλήψεως δεν υπήρχε διαίρεση σε μία ή άλλη μορφή, αλλά όλες οι πράξεις και της μιας και της άλλης μορφής σε κάθε χρονική στιγμή ήταν πράξεις του ενός προσώπου, όμως αυτά που έγιναν αχώριστα, δεν τα συγχέουμε με κανένα τρόπο, αλλά, τι ανήκει στην κάθε μορφή το αντιλαμβανόμαστε από την ποιότητα των πράξεων.

Ενεργεί, λοιπόν, ο Χριστός και με τη μία και με την άλλη φύση του· «στο πρόσωπό του ενεργεί καθεμία φύση σε κοινωνία με την άλλη φύση».

Ο Λόγος εκτελεί αυτά που ανήκουν στο Λόγο, όσα είναι γνωρίσματα του άρχοντα και βασιλιά, εξαιτίας της αυθεντίας και εξουσίας της θείας φύσεώς του· ενώ το σώμα εκτελεί όσα ανήκουν στο σώμα, σύμφωνα με τη βούληση του Λόγου που ενώθηκε μ’ αυτό και το ιδιοποιήθηκε.

Διότι (το σώμα) δεν κινούνταν προς τα φυσικά πάθη από μόνο του, ούτε έπασχε με αφορμή την αποφυγή από τα λυπηρά ή τις εξωτερικές περιστάσεις, αλλά κινούνταν σύμφωνα με την τάξη της φύσεως· ο Λόγος ήθελε και επέτρεπε για λόγους οικονομίας να πάσχει αυτό (το σώμα) και να ενεργεί τα δικά του, ώστε να πιστοποιηθεί η αλήθεια (της σαρκώσεως) από τις πράξεις της φύσεώς του.

Και όπως απόκτησε ύπαρξη με υπερούσιο τρόπο, καθώς η Παρθένος τον κυοφόρησε, παρόμοια ενεργούσε και τα ανθρώπινα με υπεράνθρωπο τρόπο· βάδιζε πάνω σε τρικυμισμένη θάλασσα με τα πόδια, χωρίς να το νερό να γίνει ξηρά, αλλά αντιστεκόταν με την υπερφυή δύναμη της θεότητός του και δεν υποχωρούσε στο βάρος των υλικών ποδιών.

Δεν ενεργούσε, δηλαδή, τα ανθρώπινα με ανθρώπινο τρόπο (διότι δεν ήταν μόνον άνθρωπος, αλλά και Θεός· γι’ αυτό και τα πάθη του φέρνουν τη ζωή και τη σωτηρία), ούτε ενεργούσε τα θεία με θεϊκό τρόπο (διότι δεν ήταν μόνο Θεός, αλλά και άνθρωπος· γι’ αυτό και έκαμε τα θαυμαστά σημεία με την αφή, το λόγο και τα παρόμοια).

Εάν κάποιος λέει ότι «αποδίδουμε στο Χριστό μία ενέργεια όχι για να καταργήσουμε την ανθρώπινη ενέργειά του, αλλά επειδή η ανθρώπινη ενέργεια, όταν αντιπαραβάλλεται με τη θεία ενέργεια, χαρακτηρίζεται πάθος, και γι’ αυτό το λόγο λέμε ότι ο Χριστός έχει μία ενέργεια, θα απαντήσουμε:
σύμφωνα μ’ αυτό το επιχείρημα, αυτοί που λένε μία φύση, δεν το λένε για να καταργήσουν την ανθρώπινη, αλλά επειδή, όταν η ανθρώπινη φύση αντιπαραβάλλεται προς τη θεία, χαρακτηρίζεται παθητική.

Εμείς όμως ποτέ δεν πρέπει να ονομάζουμε την ανθρώπινη κίνηση πάθος εξαιτίας

της
αντιδιαστολής προς τη θεία ενέργεια· διότι, για να μιλήσουμε γενικά, κανενός η ύπαρξη δεν γνωρίζεται ή προσδιορίζεται με αντιπαραβολή ή σύγκριση.

Έτσι, όσα έχουν ύπαρξη θα βρεθούν ότι είναι αλληλοεξαρτώμενα· διότι εάν η ανθρώπινη κίνηση είναι πάθος, επειδή η θεία κίνηση είναι ενέργεια, οπωσδήποτε, επειδή η θεία φύση είναι αγαθή, θα είναι πονηρή και η ανθρώπινη φύση.

Και σύμφωνα με την αντίθετη αντιστροφή, επειδή η ανθρώπινη κίνηση λέγεται πάθος, η θεία κίνηση λέγεται ενέργεια, και επειδή η ανθρώπινη φύση είναι πονηρή, η θεία φύση θα είναι αγαθή».

Και έτσι, όλα τα δημιουργήματα θα είναι πονηρά, και θα βγει ψεύτης εκείνος που είπε:
«Και είδε ο Θεός όλα τα δημιουργήματά του, και να, όλα ήταν πολύ καλά».

Εμείς όμως λέμε ότι οι άγιοι Πατέρες ονόμασαν την ανθρώπινη κίνηση σύμφωνα με τις υποκείμενες έννοιες με πολλούς τρόπους· την είπαν, δηλαδή, δύναμη, ενέργεια, διαφορά, κίνηση, ιδιότητα, ποιότητα και πάθος· δεν την αντιπαρέβαλαν με τη θεία κίνηση, αλλά την ονόμασαν δύναμη, επειδή συγκρατεί και μένει αναλλοίωτη· την είπαν ενέργεια, επειδή χαρακτηρίζει και φανερώνει την ομοιότητα που έχουν όλα τα ομοειδή· την είπαν διαφορά, επειδή ξεχωρίζει· την είπαν κίνηση, επειδή δείχνει· την είπαν ιδιότητα, επειδή είναι συστατική του εαυτού της και όχι άλλου· την είπαν ποιότητα, επειδή δείχνει το είδος· και την είπαν πάθος, επειδή μεταβάλλεται.

Διότι όλα που προέρχονται από το Θεό και είναι μετά το Θεό μεταβάλλονται με την κίνηση, επειδή δεν κινούνται ούτε έχουν δύναμη από μόνα τους. Την ονόμασαν, λοιπόν, όπως είπαμε, όχι με αντιπαραβολή (στη θεία κίνηση), αλλά από τον σκοπό που τοποθέτησε μέσα
της, με δημιουργικό τρόπο, αυτός που αποτελεί την αιτία της συστάσεως του κόσμου.

Γι’ αυτό και την ονόμασαν με το όνομα ενέργεια που το εκφωνούν για το Θεό. Διότι αυτός που είπε: «Η καθεμία μορφή ενεργεί με τη συμμετοχή της άλλης», είπε ακριβώς το ίδιο μ’ αυτόν που είπε: «Και αφού έμεινε νηστικός σαράντα ημέρες, ύστερα πείνασε».

Επέτρεψε στη φύση, όταν ήθελε, να ενεργεί τα δικά της.

Τι θα πουν πάλι αυτοί που είπαν ότι έχει διαφορετική ενέργεια ή οι άλλοι ότι έχει διπλή ενέργεια ή οι άλλοι ότι έχει άλλη και άλλη ενέργεια; Διότι αυτά με τις αντωνυμίες φανερώνουν ότι οι ενέργειες είναι δύο· και πολλές φορές με τις

αντωνυμίες δηλώνεται ο αριθμός, και με την έκφραση θείο και ανθρώπινο.

Διότι η διαφορά είναι διαφορά αυτών που διαφέρουν· ενώ αυτά που δεν υπάρχουν, πώς θα διαφέρουν;

Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, «Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου πίστεως», απόδοση στην νέα ελληνική, Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Πάπαρης. Από: http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/paterikon/iwannhs_damaskhnos_ekdosis_akribhs.htm

Πηγή: pemtpousia.gr (Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)